

Nieuwsbrief nr. 17

december 2010

Stichting voor Boete & Verzoening

met betrekking tot
Israël, Ismaël en anderen

Secretariaat

Beata Hartendorf-Schaap
Prinsessenkade 22, 2012 MB Haarlem
tel. 023-5317439
e-mail: bhartendorf@filtnet.nl

www.boete-verzoening.nl

Financiën

Harriët Tamminga-Hebels
Otterveld 16, 8017 MK Zwolle
tel. 038-4660133
e-mail: info@boete-verzoening.nl

Bankrekeningen:

ING 912.504 Rabo 3659.31.888
t.n.v. Stichting Boete en Verzoening
te Zwolle

VOORWOORD

Want zijn maaksel zijn wij, in Christus Jezus geschapen om goede werken te doen, die God tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen.
Ef. 2: 10.

Opnieuw weer een jaarverslag van Boete & Verzoening, dat wil zeggen dat er weer een jaar voorbij is. Een jaar waarin we opnieuw hebben getracht om die dingen te doen die God voor ons had voorbereid. Maar ook weer een jaar waarin we Hem danken voor al die mensen die op hun eigen wijze vorm hebben gegeven aan bovenstaand bijbelvers.

Niet alleen mede daardoor, maar **juist** daardoor konden wij als bestuur van “Boete & Verzoening” weer bezig zijn met die dingen die we met elkaar verstaan hebben, als ‘van de **HERE**’.

Het is dan ook iedere keer weer met verwondering dat we zien hoe God het allemaal weer als een naadloos geheel in elkaar past. Dan gaat het niet alleen over financiën, maar ook om beschikbare vakbekwame mensen en materieel voor de diverse klussen. Wij beseffen dat daarvoor door veel mensen is gebeden en ook **dat** valt onder de categorie van “werken die Hij heeft voorbereid”.

En het is dan ook met dank aan Hem en aan ieder van u - die op wat voor wijze dan ook daaraan heeft bijgedragen - dat we weer met vreugde deze Nieuwsbrief onder uw aandacht mogen brengen. En tegelijkertijd willen we daarbij de wens uitspreken dat God ons ook dit nieuwe jaar weer dié werken zal wijzen die Hij voor ons heeft voorbereid.

Wij, als bestuur van de Stichting voor Boete & Verzoening m.b.t. Israël, Ismaël en anderen, wensen u dan ook **“Gezegd Nieuwjaar”**.

Wout Bouwman, voorzitter

N.I.H.S. Brabant

Synagoge: Hendrik Casimirstraat 23, 5616 BJ Eindhoven

e-mail: NIHSBrabant@gmail.com

Rabobank: 16.33.10.335, p/a Parijslaan 20 5627 TR Eindhoven

Stichting Boete & Verzoening
T.av. Dhr. P.M. Luijten
Reewegpad 23
3319 C.J Dordrecht

Nuuen 22 juli 2010

Geachte Heer Luijten,
Beste Piet,
Beste Vrijwilligers,

Door middel van deze brief willen we jullie nogmaals van harte bedanken voor een bijzondere week in Eindhoven.

Wat jullie in die week voor elkaar hebben gekregen grenst aan het onwaarschijnlijke en heeft al onze verwachtingen overtroffen.

Wellicht kunnen we ook in de toekomst contact houden met de Stichting of de vrijwilligers uit de omgeving Eindhoven.

Als blijk van waardering hebben we twee bomen laten planten in het Christenen voor Israel park (Givat Hamoreh) en een certificaat van de WIZO waarbij een project in Israel wordt gesteund.

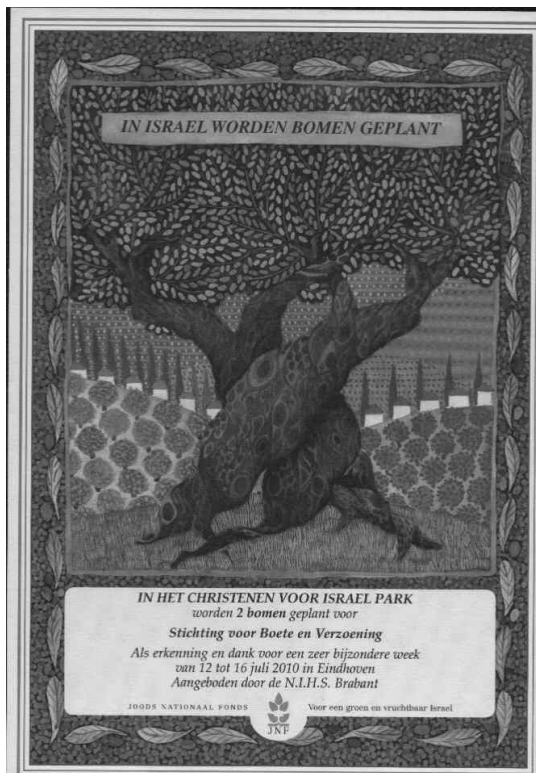
Breng ook de complimenten over op alle vrijwilligers die er voor gezorgd hebben dat de Begraafplaats in Eindhoven er weer piekfijn uitziet.

Verder waarderen wij het zeer dat u ons bankrekeningnummer vraagt maar het werk wat jullie geleverd hebben is niet met geld uit te drukken.

Wij hopen dat u met de zegen steun van G'D nog vele jaren mag doorgaan met uw goede werk.

Met vriendelijke groet,

Max Loewenstein
Voorzitter N.I.H.S. Brabant

BOEKJE SURINAME

Ds. R. Pansa, voorzitter van het kerkgenootschap van de Evangelische Broedergemeente in Suriname, heeft het onderstaande artikel geschreven. Hij is zelf een nakomeling van de Marrons, de slaven die destijds wegluchtten van de Nederlandse plantages. Hij geeft een verslag van de reizen van Wout Bouwman en Kees Sybrandi naar het Surinaamse binnenland.

=====

In 2006 nam ik deel aan een boete- en verzoeningstocht naar het binnenland van Suriname. Het initiatief van deze tocht kwam van twee broeders uit Nederland, te weten br. Wout Bouwman en br. Kees Sybrandi. Verder namen leiders van verschillende kerken deel aan deze bijzondere tochten. Eerst richtten we ons tot de Saramaccaanse gemeenschap aan de bovenloop van de Suriname-rivier en vervolgens tot de Aucaanse, Paramaccaanse, en Aloekoes aan de Marowijne-rivier. De dorpschouwen, zoals de Kapiteins, Basja's en Granmans (opperchouwen) van de verschillende Marrongroepen met hun afvaardigingen, namen deel aan de besprekingen die gehouden werden. Tijdens deze besprekingen (kroetoe's genoemd) werd het doel van de twee blanke broeders uit Nederland verteld, en daarna reageerden de groepen uit het dorp.

De Marrongroepen gaven de pijnpunten van de slavernij steeds weer aan. Er waren momenten waar ik soms het gevoel kreeg dat het uit de hand zou lopen, want het leek alsof de wond van de slavernij opnieuw opengemaakt werd.

Het verhaal van de wrede plantage-eigenaresse Susanna Duplessis werd haast elke keer tijdens de verschillende bijeenkomsten aangehaald.

[Zij vervoerde op een boot een pasgekochte slavin met een klein kind. Het kind wilde maar niet ophouden met

hulen. Toen pakte Susanna het kind, hield het drie minuten lang buiten boord onder water, gaf het daarna terug aan de moeder en zei: "Kijk, nu zal het wel niet meer hulen."]

Na de reacties van de nakomelingen van de Marrons op de toespraken van Wout en Kees, boden dezen namens de Nederlandse christenen hun verontschuldiging en vroegen zij om vergeving voor alles wat de Nederlanders in de tijd van de slavernij hadden misdaan.

De reactie die we kregen was altijd goed, want de Marrons zeiden: “Hoe zouden wij deze blanken niet vergeven, zij hebben tegen ons niets misdaan, maar hun voorouders hebben onze voorouders als slaven misbruikt. Als wij ze niet vergeven, zal God ons ook niet vergeven als we Hem om vergeving vragen.”

Elke keer als we een bespreking hadden, volgde ik de reacties van mijn Marron broeders en zusters en ik kan zeggen dat de boete- en verzoeningstochten genezend en bevrijdend gewerkt hebben. De nakomelingen van de slaven in de randdistricten en groot Paramaribo hebben ook behoefte aan zulk een boete en verzoeningsgesprek.

Het boek van Kees Sybrandi geeft een verslag van deze bijzondere reis. Moge een ieder die dit boek zal lezen de noodzaak en belangrijkheid van verzoening inzien.

Ds. S. Pansa

Het boekje 'Mek' den Sabii' is te bestellen via de webshop van www.boete-verzoening.nl

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op 29 april 2010 is er een koninklijke onderscheiding uitgereikt aan Henk Boer uit Sauwerd (Gr).

Bijzonder is dat de aanvraag voor deze onderscheiding is gedaan door de Joodse gemeente van Groningen. Henk heeft zich nl. al tientallen jaren ingezet voor het onderhoud van de Joodse begraafplaatsen in de stad Groningen en in de provincie.

Volkomen onwetend werd Henk Boer naar het kerkje van Winsum-Obergum gebracht, in de veronderstelling daar een praatje te houden over zijn vrijwilligerswerk in het verzorgings-tehuis.

Toen hij het kerkje binnenstapte ontmoette hij echter diverse familieleden, vrienden en leden van de Joodse gemeente te Groningen, waardoor het langzamerhand tot hem doordrong dat het wel eens om een bijzondere aangelegenheid zou kunnen gaan.

Door de burgemeester werd hij geridderd in de orde van Oranje Nassau.

DVD WERK BEGRAAFPLAATS EINDHOVEN

Van het werk op de begraafplaats in Eindhoven in juli van dit jaar is een professionele DVD gemaakt door Martin van Thiel. Deze DVD is bij hem te bestellen door € 7,50 (= incl verzendkosten) over maken op Rabo-rekeningnr. 1482 13 189 van M.J.S. van Thiel te Son, o.v.v. 'DVD Eindhoven' en uw adresgegevens.

TWEE BAKSTENEN VOOR OPPERRABBIJN JACOBS IS TEVEEL

Opperrabbin Jacobs, met wie ik regelmatig contact heb, heeft enige tijd geleden een baksteen door de grote ruit van zijn woonkamer gekregen, en toen hij verschrikt naar buiten liep, kon hij net ontsnappen aan een tweede die op hemzelf was gemunt.

“Verzekering dekt de schade,” zo verklaarde hij later kalm. Maar dit neemt niet weg, dat hij de laatste jaren op straat veel meer schimpscheuten en scheldwoorden te incasseren krijgt dan voorheen het geval was. Dat doet hem meer dan hij voor een tv-camera wel wil toegeven.

De reactie van de burgerlijke overheid van Amersfoort is voorbeeldig; de politie rijdt een paar keer per dag extra langs zijn huis en de burgemeester heeft hem sindsdien regelmatig opgebeld.

Dit alles neemt niet weg, dat het leefklimaat in ons land voor de Opperrabbin langzamerhand grimmiger wordt. Het gaat een beetje lijken op het voorspel van de Kristallnacht in Duitsland in de dertiger jaren. Helaas bleef de betrokkenheid van de christelijke kerken in Duitsland op het leefklimaat van de Joden in die jaren heel zwak. De kerken vormden geen tegenwicht tegen de verruwing van het algemeen gedrag tegenover Joden.

Onze werkgroep vindt dat het ons als christenen past, zeker na zoveel eeuwen van fatale vijandschap tegenover Joden, nu veel waakzamer te zijn. De ‘soldariteit met Israël’ waarover in onze kerken in het verleden zoveel gesproken is, moet niet een lege huls blijken te zijn in het uur van gevaar.

Het zou ons christenen sieren, wanneer wij in enigerlei vorm een kleine bijdrage zouden gaan leveren aan de bescherming van de opperrabbin en zijn vrouw, en hun woning.

Bij ons rees de vraag: zou het niet mogelijk zijn, dat leden van de christelijke kerken van Amersfoort zich beschikbaar stellen voor een lichte vorm van bewaking van de woning van de Opperrabbin? Wij stellen ons voor, dat het mogelijk moet zijn een ‘dienstrooster’ op te stellen, waarbij vrijwilligers op zich nemen, één avond per maand enkele keren oplettend langs het huis van de Opperrabbin te lopen of te fietsen.

Als dit de Opperrabbin ter ore komt, zal dit bij hem een sterk gevoel van bescherming teweeg brengen, ook al kunnen we niet steeds voor zijn huis posten. Maar via hem, die een groot ‘diocees’ heeft (van Vlissingen via heel Oost Nederland, tot aan Harlingen toe), zal dit een landelijk effect van toenadering bij Joden en christenen tot elkaar kunnen betekenen.

Wie doet er mee?

Kees Sybrandi

BOEKENFONDS

Een jaar geleden konden we u in de Nieuwsbrief melden dat de totale productie- en vervoerskosten voor de 20.000 boekjes “Mek’ den Sabi!”, over de verzoeningsreis in Suriname, zijn uitgekomen op € 36.987,35. Er was toen nog een tekort, maar gelukkig kwamen er daarna genoeg giften binnen om ook de renteloze leningen van € 10.000,- terug te kunnen betalen! We zijn heel dankbaar daar daardoor de totale productiekosten van ‘Mek’ den Sabi!’ nu betaald zijn.

We meldden toen ook dat er al heel lang plannen zijn om “De Spijker aan de Brug” (het boek over onze motivatie en achtergronden van het werk op de Joodse begraafplaatsen) in het Hebreeuws, Engels en Duits uit te geven.

De Hebreeuwse vertaling is al een tijdje klaar, maar het zetten van deze teksten ondervond heel veel moeilijkheden, maar we kunnen nu meedelen dat de boeken in februari 2011 van de drukpers in Israël zullen rollen. Met Israëlische contactpersonen zijn we bezig om de verspreiding te regelen.

Voor de eerste druk van 5.000 exemplaren is de betaling toegezegd. Mochten meer boeken nodig zijn, dan moeten daar eerst weer financiën voor gevonden worden.

Dat moet ook voor de andere vertalingen: Russisch, Engels en Duits. Grotendeels zijn die vertalingen klaar, maar daar is nu nog geen financiering voor.

Als u wilt bijdragen aan ons Boekenfonds dan waarderen we dat zeer! U kunt dat doen door een bedrag eindigend op 15 cent over te maken op onze rekening ING 912.504 of Rabo 3659.31.888.

We hebben er alle vertrouwen in dat ook die financiën op tijd binnen zullen komen. Ook hierin weten we dat onze hemelse Vader op Zijn tijd zal voorzien.

Harriët Tamminga, financiën

